

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслани» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею.
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових ісалямів М. Шашкевича.

Положенє в Угорщині.

(X) Міністерство Феєрварого одержало відпустку і має вести державні справи аж до утвореня нового міністерства, а в тій цілі угорський сойм відрочено до 10-го жовтня. Задля відпустки міністерства Феєрварого настала велика радість між зєдненою лівцею, одначе дневники независимців, а навіть умірквані угорські часописи, виступають з острими докорами проти австрійського міністра-президента задля того, що нібито він вмішував ся в внутрішні справи угорської корони і дораджував монарсі. Ще острійше виступають задля відклоненя справи загального права виборчого Коронаю проти бар. Гавча, приписуючи єму усунєне сеї справи з дневної черги.

Окрім сих проявів радости з упадку Феєрварого з одного боку, а невдоволеня задля мнимого вмішуваня бар. Гавча, розписує ся дневникарство широко на тему, що буде дальше, яким способом дало би ся парламентарне і міністерске пересилєне усунути. Була свого часу формулка Сєля в справі торгово-цлогового союзу Австро-Угорщини, а тепер в справі пересилєня глядять за чародійною формулкою, котра би вивела Угорщину з того зачарованого колеса подвійного пересилєня.

Одначе тут розбігають ся погляди сторонництв і дневників. Дневники независимців висловлюють погляд, що Корона буде приневолена зробити уступки що до національних домагань, між котрими все на перед висуває ся малярска коменда війскова і накликують зєднену лівцю до витрєвалости і непохитности в своїх домаганях. Умірквані дневники знов дораджу-

ють, щоби з холодним розумом оціновано важке положенє політичне і парламентарне в Угорщині та щоби змагано до компромісу, для якого і Корона прихильно успособлена і коаліція не буде б противна.

Зєднена лівця дуже добре бачить, що Угорщина попала у вельми грізне положенє не лише політичне але також економічне а малярска коменда війскова так запаморочила їй голови що члени коаліції не спосібні тверезо оцінити справ і видобути край з сєго грізного положєня.

Нема сумніву, що монарх віде тепер знов в контакт з визначними угорськими політиками і буде старав ся їх наклонити до уступок таких, котрі би з одного боку вдоволити до певної міри зєднену лівцю, з другого знов боку не нарушувати відомого становища Корони що до спільної армії. Імовірно вдоволить ся лівця признанєм малярської коменди в 16-ти гусарських полках, в котрих она фактично завєдена, але правно ще не була затверджена.

Наколиб лівця вдоволити ся тим, тоді моглоб дійти до утвореня парламентарного міністерства з поміж лівці, а також парламентарне пересилєне скінчилоб ся, вернулоб справи до правильного розвитку. Чи все те дасть ся перевести до 10. жовтня, покаже ся небавом.

Угорський сойм.

Вчєрашній день 15. вересня не був вправді епохальним, однак дуже важним у внутрішній політиці Угорщини, бо ві пересилєне вступило вчєра знов в нову фазу.

Від рана площа перед парламентом була обсаджена кінною і пішою поліцією, яка позволяла перейти до парламенту тільки особам за білетами. О год. 1/2 9 явила ся депутація у президента Юста, зложена з 50 осіб ново зорганізованой соціалістичної партії. Провідник депутації, нос. Мєзєси, вручив петицію з просьбою о завєденє загального права голосованя, а в промові до президента пригадав, що Юст завєжди був за загальним правом голосованя. Президент у відповіді сказав, що єго погляди в сій kwestії є звисні, однак яко президент сойму, не може сказати нічо мериторичного, щоби не випереджувати ухвали сойму і не наражувати своєї безсторонности. Петицію приймає і запевняє, що буде трактована регулярніво. Просить, щоби спокійно очікувано рішеня парламенту, яке певно принєсе загальне успокоенє. Відтак прийав президент депутацію соціално-демократичної партії під проводом редактора соціалістичної часописи «Нєпшава». Депутації дав Юст таку саму відповідь, як попередній.

Вже перед 10. год. сєля засідань і галєрії були переповнені. О год. 1/2 11 президент отвирєв засіданє. Появу Феєрварого витає коаліція неприяними окликами. По полагодженю формальностей промовив президент міністрів. Бар. Феєрварі повідомлює, що правительство подало ся до димісії, бо не було в силі сповнити повіреної собі задачі; буде однак вести агенди провізорично. З причини, що Корона хоче утворити правительство з лона більшости, а для предложєня пропозиції потреба якогось часу, тому бесідник просить о відчитанє одержаного рескрипту. (Гамір на лівці). Відчитано королівський рескрипт, відрочуючий палату до дня 10. жовтня. На лівці великий гамір, серед якого чути голоси: «Не розійдемо ся!»

Копшут заявляє, що більшість палати триває при становиску, яке заняла в своїй адре-

Іван Коссак.

З КУЗНІ.

II. Челядник.

Він днесь не свистав. Бувало, як стане при огни, чи при конях, свиче і свиче, що аж уха болять.

А все сумної та журливої.

Хлопці привикли до єго свистаня, люди, що заходили у кузню, також, бо він вже третій рік на місци робить, був час зжити ся і пізнати з людьми.

При майстрі він ніколи не свистав — майстер не любив сєго. «Кузня не коршма» — бувало, каже, а він хоть і челядник старшай, хоть і робітник добрий, він знав „морє“, знав, що то майстер.

А днесь і майстра в кузні нема і роботи знов так великої нема — він не свиче.

«Ого, щось то не так» — шепотіли між собою терміцатори — «щось зле в нашім челядником».

Они бояли ся єго, хоть він жадного з них і пальцем не рушив, злого слова не сказав — часом лиш в великій злости закляв страшно.

А однак бояли ся єго, хто знає, чи не гірш майстра.

Майстер вдарить бувало — гримне — за хвилию добрий, сьміє ся, ще і пожартує нераз.

Челядник не такий — він не кричить, не бе, заклинє і пара більше з рота не пустить — подивить ся лиш своїми сумними очима так страшно, так страшно якось, що аж мороз перейде чоловика.

Він невеличкий.

Зосім на коваля не подобає — коб не шкірявий фартух — сказавбись, швець та швець. Згорбленє то, малє, тонке — от геї швець.

Лиш руки — о руки мав грубі — і сильний був в руках — бувало, ковало як перце піднесе в гору.

От і жінка єго прийшла — принесла обід. Малєсєнька, згорблена, забідована. Лице молоде, але жовте, жовтісєньке мов віск.

Дібрана з них пара. Обєє малі, згорблені, обдерті, лиш та ріжниця між ними, що він чорний, она знов жовтісєнька.

Присів на „фальбанку“.

Она розвязала узлики хустини, виняла горнець і ложку, кусєнь чорного разового хлїба.

Він їв — їв бараболі з юшкою, їв споро, зиркаючи очима то в горнець то на гарище, чи зелізо не за богато загрїлось.

Кілька разів переривав їду — зіскакував до гарища, виймав зелізо з огни, клєпнув кілька разів по ковалі, знов втискав зелізо в огонь і знов вертав на „фальбанку“.

*) Бічний варстат в кузні.

Оден хлопець пішов на обід — другий по-лишивсь з ним при огни.

Они ніколи всі разом не обїдають — робота перервала бись — не можна — по одному бігають.

Він скінчив їсти — хлопця другого вислав до майстрової по «уфналі», сам димає.

В кузні нікого... они обєє... він і она.

«А що?» — каже він, дивлячись на ню так сумно, так дуже сумно якось...

«Аві крейцара!»

«Діти їли що?»

«Трєха бараболі, хлїба вже ві кришвинки».

«Ти що їла?»

«Я?.. е я се байка, я видержу»... — прошипотїла — а в очах закрутились дві грубі слези.

Нєспокійно розглядав ся.

„Ем... майстра нема, поїхав на термін... гм... завтра верне“...

А в кузні нікого... він і она.

Кинув оком на полицку, що густим чорним порохом прикрита сторчала біля гарища.

На чорнім тлі пороху блєстїли ясні місця — се гроші, зароблені гроші — се не єго, се майстрові гроші.

В кузні нікого... він і она...

Він розглянув ся доокола... Чути регїт хлопця, певне вже вертає до кузні, він єще раз розглянув ся нєспокійно, поспішно спрямував руку на полицку, хватить корону — одну корону і встромить ю в жінчину долоню.

сі, протестує протав поновного відроченя палати і жадає удержання в силі ухвали палати, повзяної соймом д. 21. червня. (Оплески лівці). Серед великого гамору займає голос гр. Стефан Тіса і супротивляє ся внесеню Кошута, яке є недопустиме, бо палату належить по відчитаню королівського рескрипту уважати вже за відрочену. Мимо ріжних окликів і бурливих сцен, бр. Феєрвари займає голос вдруге і полемізує з Кошутом, доказуючи, що відповідь на адресу більшости дала Корона виразно очеркнену, у що тільки відчитанім рескрипті. Пос. Мезеси (соціаліст) вносить, щоби палата не привяла до відомости нелегального відроченя. Гр. Апові полемізує з виводами Тіси, а бар. Феєрвари серед того кличе: „Мое поважане!“ і виходить з салі разом з всіми міністрами. Гр. Тіса промовляє ще раз у відповідь Апові, а відтак виходить рівнож зі салі з ліберальним стороництвом. Президент приступає до голосованя. Внесенє Кошута прийнято одностайно, внесенє Мезеси-го відкинено. Засіданє замкнено о год. 1. в полудне.

Вечером зібрала ся палата вельмож на засіданє. Бр. Феєрвари зложив подібну заяву, як в посольській палаті. Гр. Десефи виказував, що увасадиеним було єго внесенє з 21. червня с. р. з заявою недовіря правительству, як про се свідчить факт, що се нелегальне правительство приняло ся за средства безпримірної демагогії, припускаючи, що через те може захитати підвалини держави. Тож бесідник висказує вдоволенє з причини, що се правительство уступає. Бр. Феєрвари відповів, що правительство не дбає чи гр. Десефи називає єго нелегальним. Кабінет був непарламентарним, але нелегальним єго називати не має ніхто права. Попередне правительство не могло сповнити своєго завданя і і мусіло уступити, більшості не хотіла обняти правління, тож хтось мусів обняти провід державних справ, а Корона має право іменувати міністрів. Правительство бесідника, не сповнивши своєго завданя, уступає. Чи була инша дорога розв'язаня переселеня, бесідник не знає; коли гр. Десефи знає про те, може се пояснити. Бар. Пронай прилучив ся до виводів Десефи-го і сказав, що не можна найти слів достаточного осудженя для акції правительства. Подібним способом промовляв гр. Ціхи, який твердив, що супротив сею справедливим було внесенє на заяву недовіря правительству. Бар. Феєрвари підніс, що то якраз палата вже з гори ухвалила се недовіре і тим самим висказала недовіре Короні. Гр. Ціхи і бар. Десефи запротестували против такого представленя річи, запевнюючи, що висказали недовіре тільки для правительства. Відтак відчитано королівський рескрипт з відроченєм сойму до 10. жовтня. На сім замкнено засіданє.

Палата панів і палата послів перед розхо-

Она повільно забрала горнятко, завязала в хустку, змученим ходом вийшла з кузні.

Вернули хлопці, прийшло кількох жидків, двоє хлопів, той з кінями, сей з возом — стукіт, крик, дзеньканє молотів — робота аж горить — він звиваєсь як муха в окропі — не свяще, робить, не свяще, лиш очі чогось слускає в долину, на людей не дивить ся, на хлопців не дивить ся, на світ божий не дивить ся...

* * *

Субота. Вечер 10. година „файрант“.

У них не так, як у фабриці.

У них „файрант“ тогди, коли робота покінчить ся. Часом і до півночи роблять. І майстер робить і челядник і хлопці.

„Файрант“ — хлопці спрятують кузню — завтра неділя — на неділю, на свято, кузня вибілена чистенько — у них все так.

Они на неділю миють ся теплою, они на неділю миють ся милом, они на неділю беруть чисту сорочку — і кузню на неділю треба чисто прибрати.

Він вже зняв фартух — рукавами чорної сорочки обтер зігріте лице — майстер закурив файку, обрахунок.

„Вам кілько валежить ся?“

„Та за цілий тиждень!“

„Ага — 6 срібних. Брали ви що наперед?“

дом уповажили свої президії до зложеня монархови бажань іменем парламенту в дни імянин 4. жовтня.

Перед парламентом вже на довший час перед 10 годиною зібрали ся величезні товпи народа. Більшість становили соціалісти. На капелюхах мали червоні перепаски з ріжними написами, як: „Хочемо загального виборчого права!“, „Будемо боротись за наші права!“, „За рекрута — права!“ і т. и. На площі перед парламентом і на прибічних улицах було загалом — як обчислюють — коло 100.000 демонстрантів. Деякі відділи мали на чолі музики, які грали марсільянку. Націоналістична часть публяки відповідала на се співом-маршу Кошута. Коло год. 10. появил ся на Дунаю корабель, замовлений послом Шмерою з 1000 своїх виборців в ціли контдемонстрації против соціалістів. На кораблі грали і співали марш Кошута. Небагом надіхали два кораблі, виповнені соціалістами. Звідтам несли ся звуки „марсільянки“ і „червоного прапора“. Загалі демонстрації мали супокійний перехід. Заповіджені на вечір 100 народних віч відкликано. Відмарш робітників зперед парламентом по укінченю засіданя тривав півтора години. Склени були перед полуднем позамикані, а більшості підприємств застановила працю на цілий день.

Зїзд журналістів в Петербурзі.

Ново оснований у Львові місячник „Самостійна Україна“ приносить з Петербурга допис про „Українське питанє на зїзді російських журналістів“, яка представляє ось які інтесні для нас факти:

В травні (цвітні) сею року відбув ся в Петербурзі зїзд журналістів. Українську пресу на сему зїзді репрезентував делегат від „Кіевської Старини“. Заступник української преси звернув ся до представників усіх поневоленних націй з пропозицією організувати „блук“, щоби спільними силами провести національні постуляти. Своєю пропозицією він мотивував тим, що на його думку треба сподівати ся упертої опозиції Росиян в патаню про національну автономію, бо усе російське суспільство, а навіть і найрадикальніші поступові провідники його в літературі і в громадских виступах зазначили себе завзятими централістами, ворогами національної свободи. Ся пропозиція зустрінула була прихильно і до „блуку“ вступили заступники усіх поневоленних націй (як то Поляків, Финляндців, Вірмен, Грузин, Лотинів т. и.) крім Жидів, „бундистів“. На заяв приєднати ся до „блуку“ вони відповіли, що заставляють собі „свободу дїяствій“ і приступлять до тих, або инших в залежности від того, де їм буде більш позиточно.

„Взяв п'ятку“.

„Ну то єще ринський“.

„А я“.

„Маєте“.

Він взяв дві корони — перекладає з одної руки до другої.

На єго чорнім лиці виступили цеглясті плями.

„Ну — добраніч“ — каже майстер.

„Та я прошу пана“.

„Що? Дати вам наперед?“

„Ні... та я... я вам винен“.

„Що ви винні?“

„Та я... я віддаю одну корону“.

„Яку корону?“

„Та... корону з оттої... з полиці“.

„Як то з полиці?“

„Я... я вчера... моя жінка... хліб... діти... я з полиці... я вчера... я взяв корону... з полиці вашу корону“.

* * *

В пригорщи держав кріпко корону. Бігцем йшов до дому і свистав — свистав, аж на другу улицу було чути.

Треба зауважити, що „блук“ поневоленних націй увійшов між иншим в приватну часову згоду з російськими марксістами, які обіцяли підтримати національні постуляти „блуку“ з умовою, що „блук“ допоможе їм провести їхні демократичні домаганя про загальне, рівне виборче право і т. и. Що дня „блук“ збирав ся на приватні наради, щоби обговорити чергові питання і на засіданях зїзду виступав вже як організована одиниця.

В програмі уложеній бюром по улаштуваню зїзду, усі питання були поділені на 4 категорії.

Перший день був присвячений обговореню політичної платформи, другий робітничому питаню, третій — аграрному і нарешті четвертий — національному. На третій день перед кінцем засіданя „бюро“ нагло заявило, що зїзд мусить перенести свою діяльність, обмежувавшись трьома першими питаннями, бо по завіреням бюра для четвертого засіданя не можна знайти відповідного помешканя, де вільно було збирати ся, та крім того на думку бюра се й не потрібно; усі пекучі, цікаві питання розв'язані, національнеж питанє в Росії не істнує; воно остільки ясно, що ні про ніщо навіть буде говорити на зборах. Така ганебна заява бюра (до речі — номіж членами бюра був також один відомий український літератор), що очевидно мала на меті зняти з програми розсуд національного питаня, викликала страшне обуренє поміж заступниками поневоленних націй. Счинив ся гвалт. „Як то, вигукували вони, ми ради того тільки й приїхали, а ви хочете затиснути нам рота, не дати можливости обміркувати наші вікові кривди“.

„Для нас, як для заступників поневоленних зрабованих націй, що складають ся переважно з пролетаріату та голоти, соціальні та економічні питання ясні і без дебатів; ми розв'язуємо їх з огляду на інтереси робучих мас як найрадикальніше. Національнеж питанє — то пекуче питанє дня. Нам більш над усе цікавило почути, як віднесеть ся передова частина російського суспільства до національних постулятів, зрабованих Росиянами, націй, щоби знати, з ким ми маємо діло“. Бюро довго запевняло, що усі помешканя вичерпані, знайтиж нового воно не в силах. Нарешті після жарких дебатів бюро мусіло хоч не хоч поступити ся і повинити ся, що ще один раз вільно буде зібрати ся. Цікаво зауважити, що національнеж питанє, захопивши усіх, викликало великі змаганя. Дебатам призначено було цілих три засіданя.

(Конець буде.)

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Вавила; римо-кат.: Ламберта. — В понеділок: руско-кат.: Захарії; римо-кат.: Томи з Вілян. — В второк: руско-кат.: Чудо Арх. Михаїла; римо-кат.: Януарія.

— В „Висшій музичній Інституті“ у Львові почне ся наука з днем 19. н. ст. вересня. Вписані елєви звольять явити ся в сім дні о 3. год. зполудня. — Дирекция.

— Концерт академиків у Львові. Музичний кружок тов. а „Академічна Громада“ устроює в неділю дня 24. вересня в салі „Народного Дому“ у Львові концерт з отсею програмою: 1) Й. Кипшакевич: „До бою“ муж. хор в супр. форт. 2) М. Лисенко: „Реве та стогне“ сольо баріт. 3) а) Ф. Колесса: „На любій розмові“, б) Ст. Бурса: „Gdzie ty jedziesz Jasiu“, хор муж. 4) Бернацкий: „Тропак“ сольо скрипкове. 5) а) М. Волошин: „Чого мені тяжко“, б) Б. Мендельзон: „На воді“ хор муж. 6) Абт.: „Як весновка вже на гори йде“ дуєт муж. 7) Хор мужеский. 8) а) Е. Гріг: * * * б) Ф. Шопен: * * * сольо фортеп. 9) М. Лисенко: „Скорбна дума“ муж. хор в супр. форт. — Ціни місць: І-рядне крісло 3 К, 2-р. крісло 2 К, III-р. крісло 1-50 К. Вступ на салю 1 К. Галерія 60 с. Для учеників вступ на салю 60 с, галерія 40 с. Початок о 1/2 8 год. вечером. Чистий дохід призначений на будову народного театру. По концерті відбудуть ся вечерниці з танцями, на котрі вступ вносить 1 К. Стрій візитовий.

— Концерти львівських академиків відбудуть ся дня 19. с. м. в Чорткові в салі повітової ради, а дня 23. с. м. в Золочеві в громадській салі. По обох концертах будуть вечерниці з танцями.

— Курси для анальфебетів в Перемисчині. Перемиска філія Руского Товариства педагогічного

задумув перевести в тім році ширшу організацію курсів для анальфебетів в перемиськім повіті. В тій цілі звертає ся до сьвідомих Русинів в своїм повіті, котрі хотіли би занятись устроєнем такого курсу в своїм, або сусіднім селі, щоб як найскорше подали свої адреси на руки голови тойж філії, Олексія Яреми, професора гімназ. в Перемишлі, аби їм мож було подати потрібні в тій справі інформації. В тім подяню адреси належить подати локаль, де відбувалася наука, як також імя, назвиско і стан чоловіка, котрий вів би науку. (Прочі українськорускі часописи просять ся повторити сю оповістку). — *Філія Руского Товариства педагогічного в Перемишлі.*

— **Філія Руского Товариства педагогічного в Заліщиках** відбула дня 16. липня заг. збори, на яких виділ зложив звіт з цілорічної діяльності і одержав абсолюторно з признанем Виділ удержував селянську бурсу з 46 учениками з заліщського і борщівського повіту. На удержань бурси зложила наша суспільність тільки жертв, що рік замкнено без дефіциту. Поступи бурсників в науці був гарний: 18 з них одержало дуже добру класу, 15 добру, 9 достаточну, а лише 4 по правку. Крім веденем бурси займав ся виділ курсом для безграмотних, завів два педагогічні кружки, приготочувачий курс для учеників, що наміряли вступити до гімназії або до учительської семінарії, урядив відчити, з яких дохід призначив на приватну учительську семінарію руску у Львові, і займав ся організацією учительства в хосян учительської „Взаємної помочи“.

— **Для здоровля учениць** Льв. века окружна міська рада шкільна видала до дирекцій етатових шкільних та приватних жіньських шкіл в правім публічності, розпорядок в справі гігієни учениць. В розпорядку звертає ся увагу на одіж достояючої молодіжи жіньської. „Дівчата — читаємо там — ростуть вельми скоро і дуже сильно розвивають ся під фізичним оглядом в часі між 12. а 16. роком життя. В тім часі, если організм без нараження на невилічлімі недуги має правильно розвивати ся, видатність праці, віддахових органів, травлення і круження крови мусить бути досить значна, а легкі, утроба, жолудок і серце не повинні мати ніякої перепони в своїм розрості. З тої причини належить на одіж достояючої дівчини звертати бачну і заповідливу увагу і виступити як найдегеріційше проти уживаня шнурівок та всяких інших предметів з роговими або сталевими вкладками, які ділають як зварили тортурі і впливають погубно на ділає і зріст висше наведених внутрішних органів“. В розпорядку переходить ся підробно, які спустошеня в жіночім організмі робить шнурівка. Она стискає долішні ребра, затісняє місце для долішних країн легких і пригнітає їх там, де они саме є найширші, а за разом деформує утробу і жолудок та усуває їх в долину, де патискають они на лежачі там органи, дуже важні в жіночім устрою. Наслідком угніту шнурівки легкі не можуть сповняти своєї чинности, кров не відвезує ся потрібним киснем і дівчина попадає в недокровність і дістає блідачку, а до того ослаблені легкі етають мало відпори проти грузлави. „Шнурівка — як пише дальше розпорядок — має виправді служити яко помічаче средство в двиганю цілого жіночого строю, однак без сего шкідливого средства можна обійти ся, если замість бедер ужити ся рамен до завішеня відповідно ушитой одіжи“. Окр. рада шкільна остерігає в своїм розпорядку також проти ношеня тісних і твердих ковчиріків, тісних підвзрок і високих корків у черевиків, та поручає дирекціям шкіл, аби: 1) на всі висше зазначені моменти звертано увагу при науці соматології та поучувано молодіж точно про шкідливий вплив шнурівки на жіночий організм; 2) щоби ученицям виділених клас заборонено носити в школі шнурівку, з виїмком тих, котрі викажуть ся лікарским свідочством, що для лічничих цілий мусять уживати шнурівки. Евентуально предложені такі свідочтва належить переховувати і з кінцем півроку прислати окружній раді шкільній. В міру розросту грудий можна уживати лише т. зв. ліношків, або не угнітаючих але піддержуючих груді кафтаніків без рогів і сталівок. Давні, прості підпівки грецьких жіньщин заслугували би під кожним оглядом на уживанє; 3) щоби опірні в тім случаю учениці, по повідомленю родичів, карано, а тих, котрі переступили шкільний вік, предкладано окр. раді шкільній до усуненя з щоденної науки; 4) акціи, щоби приневолювано жіньську молодіж до як найбільшої скромности і простоти в строях, не лише з огляду на вік, але головно з огляду на загальне некорисне положенє матеріяльне населеня і на образованє великої чесноти скромности і повздержности в непотрібних видатках.

Розпорядок кінчить ся покликком до учительок, аби не лише подбали о виконанє тих приписів, але і власним приміром присьвічували ученицям.

— **200 К соймової запомоги** уділив великодушнo краєвий виділ рускому „Соколови“ у Львові на 1905. рік і рівночасно загадав вирахованя ся з сєй квоти! Товариство, котре має 226 філій

пожарних і 13 гімнастичних, дістає як на глум 200 К запомоги, коли перший ліпший польський „Sokol“ на провинції одержує два рази тільки соймової субвенції. Поділивши 200 К поміж 240 руских „Соколів“ припадає на кожного по 83 сотики річно, що навіть не вистає на звичайну почтову оплату потрібної переписки. Типовий примір ославленого „справедливого оцєненя слухних потіснєб Русауф“.

— **Краєва рада шкільна** перенесла учителів (учительки) в народних шкіль: Жигм. Вершковского (директора) з Самбора до Дрогобича, Леон. Лукашевича (дир.) з Дрогобича до Самбора, Франц. Маркевичівну з Перемишля до Калуша, Йос. Яворского з Бродів до Самбора, Вол. Бучацкого з передмістя Зваричко-лишійського в Дрогобичі до Дрогобича, Ів. Рогожинського з Мельниць до Кривча, Вол. Моссоца «Кривча до Мельниць, Франц. Собольского з Румні до Цєвкова, Сем. Оляса з Вільшаниці до Лобзова, Стан. Лободи з Волі радівської до Приборова, Йос. Чуку з Стрильців нел. до Шалєвої, Ілію Молодівця з Лєвчи до Камінки Старої Вєщ. Лявру Зельмановичеву з Джурків до Шатинців, Йос. Березовского з Улична до Броніці і Гіл. Барбиньского з Броніці до Улична; перенесла в стан еупочинку: Анастасію Грабовку в Заболотіві, Мик. Ковачиця в Дрогобичі, Анг. Цєшанівску в Сьвйотниках гор., Єваст. Меціуєвского в Сокильниках, Василя Засідкевича в Круську, Марію Єлекторовичеву в Добрильнях, Фил. Бочка в Заміхові, Олек. Чайковського в Тучалах, Анг. Дідурі в Драгасимові, Гонор. Грєчаньску в Угринові гор. і Омел. Морозевича в Жизномирі.

Кр. рада шкільна видучила громаду Ясєнь в лісім округі з шкільного огєбгу в Устриках Долішних і утворила в Ясєні 1-клас. школу, та зорганізувала 1-клас. школу в Рудці, чєсанівського округа.

— **Огні Сєло Костів** коло Кулякова згоріло позавчера до тла. — В Розворянах, перемишляньского повіта, знявив огонь для 8. с. м. 43 господарства. Шкода вносить около 90.000 К, а була обезпечена на близько 40.000 К. — В Давидівцях, чортківського повіта, згоріло дня 12. с. м. 34 селяньських загород. Вогни згинуло двоє дітей. Шо пожар не знявив цілого села, се заслуга пожарних „Соколів“ з Чорнокопець великих і малих, Кривенького і Коліндїя, котрі приїхали з сивакками і сивилили огонь. Шкода вносить 60.000 К.

— **Страйк різників** у Львові зовсім не вплинув на брак мяса. Крім провинціонального мяса продають по ятках запаси мяса давного, якого вистає ще на тиждєнь. Страйкуючи чєлядники заступили війскові різники. Різничкі майстри найгірше вийшли на страйку, бо пішли в розріз в чєлядниками, котрі утворили тепер своєю окрему страйкову організацію і жадають полішєня платні. Різничкі чєлядники віднесли ся навіть до магістрату, аби сєй отворив міські ятки, а они доставлять добрих і совєсних робітників. Так тепер майстри-різники у виконану під другим ямку самі повнадали.

— **Промисловий фонд в краєзім виділі** Краєвий виділ уділав вже від давна позички на промислові цілі. Фонд сєй з кінцем року 1904 вивносил не розбрану ще квоту 1,824.800 К, а в протягу 18-літнього єго ветвованя уділено з него до тепер лєдши 374 позичок в сумі 4,256.364 К. Крім сєго запоможєно з сєго фонду ріжні промислово-торговельні підприємства як: галицьке акційне товариство торговельне, акційну гарбарню в Ряшеві, акційне товариство ткацьких і суконних виробів в Ландуті, Спільку „Стрильський & Сп.“ і інші разом сумою 22.000 К. З сєго страчено на фабриці машин в Тарнові 39.705 К, на акційній гарбарні в Ряшеві 48.125 К, на товаристві торговельнім 14.500 К, як рівнож на Спільці „Стрильський & Сп.“. Досвіди на сїм полі доказали, що підприємства одиначе лучше використали єю поміч, як спількові стоваришеня, що по части є і річею зрозумілою, бо послідні є висшим ступнем промислової організації, що нимигають від разу великих вкладів і фахових людей, а таких у нас є нема, хоч багато тут завинив і систем податків, що тяготять надмірно над всіми спільковими змаганями, бо пр. спільки, обовязані до складаня публічних рахунків, мусять платити у нас в Галичині нераз 10-рази більш податки як такі самі приватні підприємства. Шо до спеціальних галузей промислу, то діяльність промислової комісії представляла ся з кінцем р. 1904 слїдуючо: В ткацькім промислі уділено позичок 67 на квоту 564.400 К; з них користали ткацькі спілки і малі ткачі по цілім краю. До сєго ділу належить і килимарський промисл, що при помочи сих позичок розвинув ся хорошо. В скірнім промислі уділено позичок 58 на квоту 719.000 К. З позичок сих користали шевські і кушнірські товариства в Старім Санчи, Тисьмениці і інші; шевські спілки однак не розвинулись з якихєх причин, натомість приватні гарбарні віднесли з сєй помочи велику користь. В деревнім промислі уділено позичок 54 на квоту 421.900 К; користали з них переважно поодинокі люди і віднесли з него також користь. В металевім промислі уділено 57 позичок на квоту 755.843 К. З позичок сих кори-

стало найбільше приватних фірм і віднесли з него також велику користь. В кераміці уділено 29 позичок на квоту 366.220 К переважно приватним людям а на фабрики дахівок дренів і кафлярства; і тут користь віднесено велику. На всі інші галузи промислу уділено 109 позичок на квоту 1,429.000 К, з чого можуть виказатись розвоєм добрим; тов-о мотузів в Радимні, гута скляна в Жовкві, ріжні виробы споживні, фарбарські, спілка шкільних приборів, сїрників та інші. Богато з них розвиває ся хорошо а деякі з них завдячують помочи з сєго промислового фонду цілковитий свій розвій.

— **З залізниць** „Газета Львівська“ з дня 1. вересня с. р. оголосила розписанє офєрт львівської ц. к. Дирекції залізниць державних на доставу відливів з заліза, сталі і т. п. виробів з міді і металю, складових частий до лєкомотивів і возів, ліхтарєнь і інших виробів бляхарських. Рєчєницє до вношеня офєрт кінчить ся 20. вересня о годяні 12. в полуднє. Близші услівя і формулярі офєрт можна дістати в згаданій Дирекції.

Всячина.

— **Новий прєсовий закон в Росії.** З Петербурга доносять, що комісія Кобєка займає ся тепер предложєним їй проєктом контролі над прєсою. Головні точки сєго проєкту ось які: Прєсою управляє рада під проводем достойника, що має права міністра. Росія буде поділена на три округи, на взорець округів наукових. В кожнім округі урядувати ме окрема рада при участі представників ріжних управ. Прєса буде свобідна від прєвенційної цензури. Задача ради має полягати: на конфіскованю поодиноких чисел дєвників, або на случай потреби на потяганю винуватця до одвчальности. В містах, де виходить кілька дєвників, рада може іменувати своїх поодиноких членів, котрим буде прислугувати право конфіскованя дєвника. В менших містах то право буде прислугувати губернаторови. Обєрполїцмайстер може сконфіскувати дєвник лише в надзвичайних случаях, причім має сєйчас повідомити про сє раду для остаточної децизії.

— **Цивілізовані звірі.** В Кантоні в Хінах виконано оноді кару смерти через удушенє на 7 чоловіках, а 8-го, який бунтівником був достарчєв оружя, стято мечем після давного „доброгo“ звичаю, бо єго провину уважано са більшу. Винуватців, яких мали удусити, привязали наперед до хрєста, а відтак зятагли сально шнур на шию, так, що сєйчас наступила смерть. Сєй послїдній рід смерти, хоть за лекшу провину, є повільніший і більше варварський. На місцє екекуції явило ся багато людей; щоби придивати ся новому способови траченя людей, між ними багато Європейців. Лєдши траченє скінчило ся, аж ту переде ся через кордон сторожкий якийсь Європейець і почав торгувати ся з катом о шнур, щоб єго на памятку собі купити. Якась „дама“ робила фотографічні знимки, а якийсь инший турист європейський просив катка, щоб він тримав 3 секунди меч над головою жертви і відтак доперва тяз, щоби дізнати мож було доброгo вражєня. Відтак по екекуції відкупив той турист від катка меч, застерігши собі з горя, що не сьміє обтерти крови. І така худобина сьміє твердити, що она несе культуру „дикунам“.

— **Родимці! Памятайте про бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині,** яка удержує убогих учеників реальной школи.

Посмертні оповістки.

— **О. Михайло Венгрянович** парох в Улазові, олешицького деканата, упокоїв ся дня 14. с. м. в 69. році життя а в 45. р. сьвященства. В. є. п!
— **Никола Сілецький,** судовий адьютант в Болєхові, упокоїв ся дня 11. вересня. В. є. п!

Телеграми

з дня 16. вересня 1905.

Відєнь. На дєвний порядку першого засіданя палати послів стоїть справа італійського правничого виділу в Ровєредо.
Відєнь. Президент міністрів бар. Гавч мав вчєра по полудни довшу конференцію з міністром заграничних справ гр. Голуховским.
Гамбург. З Петербурга доносять, що в європейській Росії появила ся холєра лише сподарично, за те на границі Афганістану пошєсть холєри пориває сотки жертв.
Петербург. Проєкт заведєня в Росії калєндаря нового стилю стрітив ся з опором з многих сторін, тому буде внесений на засіданю державної думи.

Надіслане.

ОКУЛІСТ
Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

переніс ся зі Львова
до Тернополя
і ординує
в пасажи Адлера ч. 701 А.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. вересня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В
неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол.
і о 8. год. вечером, Що п'ятниці **High Life** пред-
ставлене. Білети вчасніше можна набути в
конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9
З купленим білетом на фотелі, ложі і рядні
крісла можна їхати даром на представлене ом-
нібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської
Каварні.

ЗАМОВЛЕННЯ

на
ОСІВНИЙ ТРАНСПОРТ ЛІТУРГІЧНИХ

ВИН

приймає торгівлю
ЕВГЕНА МАРТИНЦЯ у Львові
пл. Унії Берест. ч. 5.

Ціна вин угорських за літер:
При замовленю 100 літрів — 50 літрів — 25 літрів
III-a 33 кр. 34 кр. 36 кр.
II-a 37 " 38 " 40 "
I-a 45 " 46 " 48 "
Франко, стація Львів; бочки канцпоуєсь.
Вино Самородне: При замовленю 100 літрів — 50 літрів:
Ціна за літер 55 кр. 57 кр.
Франко стація Львів; бочка се числить ся. — Час заплати
4 місяців — за готівку 2% рабату.
На дорозті вина вислаю спеціальні цінники.

Композици Ярославенка на фортеп'ян

* „ЛЮБОЩІ“ *

вальці по К 1-50,

* I-ший Народний Марш *

по К 1-00

продають ся по всіх книгарнях у Львові і в Пе-
ремишлі, в Станиславові у Штавадхера, в Чер-
нівцях у Пардінбого, в Самборі у Гайзіга в Тер-
нополи у Комоневського і в Коломиї у Оренштайна.

Стація постова
телегр. і залізн.
Unterthemenau.

Річний оборот
поверх
3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика
виробів з глини
ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:
гарні плити кафелів всякого рода і витривалости на
хідники, двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити
мозаїкові в тисячах десентів від найпростішого до най-
богатшого виконання (річ а продукція 15 мільонів
плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно
поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані це-
гли (сухопрасовані з найвищою витривалостию для
вальових будівель, мокро прасовані для будови кана-
лів), плити до викладання стін і фаєад, блискучі плити, да-
хівки всякого рода, натуральної краски і поливані у
всіх барвах, рури до дренованія, кафлі до печей.
Ілюстровані цінники даром і оплатно.
Число робітників 700.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'ян.

— Ціна 2 К.; голоси на орхестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.
Набути можна у всіх книгарнях; головний склад
в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові
ул. Театральна ч. 1.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченки

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що
має на складі отсі новини: II том „Історії Укра-
їни-Руси“ Грушівського, II вид. брош. 7-50 К., опр.
в полотно 8-90 К., опр. в півшкірок 10 К., Лепкого
„В горах“ гарно оправні по 2 К., „За красою“,
альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К., опр.
4 К. — При замовленю оправлених книжок про-
симо подавати, якої краски має бути оправа

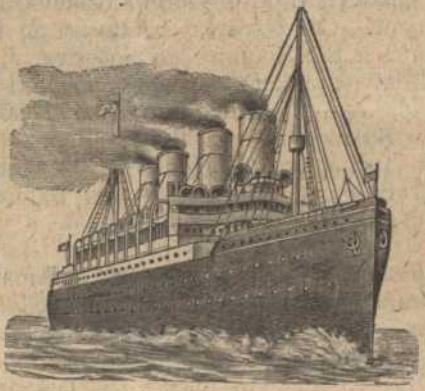
ІЗДА до АМЕРИКИ.

Ціни їзди

Гамбург-Новий Йорк

Поспішними пароходами 7—9 днів . . . . . корон 178
Почтовими пароходами 10—11 днів . . . . . „ 172
Антверпія-Канада . . . . . „ 154
Гамбург-Буенос Айрес . . . . . „ 142

Всяких інформацій що до їзди до Америки
Африки, Азії і прогулькових поїздок по Серед-
земнім мори уділяє

Ліня: Гамбург-Америка.

Генеральний репрезентант для Галичини:

І. ЕТТІНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.

4-4)

Що року горять хлопські мільони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Стережіть ся огні! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ринок 10) одинокє руске Товариство асеку-
раційне обезпечає будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі
виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; опінку шкід переводить разом з місцевими
членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мільонів, 340 тисяч
корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть
в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат чере-
пом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвім, касах
ощадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув
„Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати
обезпеченє через агента; господарі письменні повинні старати ся
о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять.
Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою про-
візію від сих обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископські Ординарїати.

За 50 корон

приймаємо обмеженє число селян до перевозу з Роттердаму, Антверпії
або Гавру

ДО ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ

Хто хоче скористати з сеї безповоротної нагоди, не приймаючи на себе ніяки зобов'я-
зань, най зголосить ся до

Atlantic Express
12, Duke Street, Aldgate
LONDON E. C.

Віродостойні, провіреві заступником правительства, інформації про робітничі від-
носини, підсоне і т. п. уділює ся даром.